

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/2 an 5 cor., 1 an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/2 an 7 cor., 1 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

INSERTIUNILE

Un gir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani
a treia-oră 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăcei Nr. 15.

Se prenumără la poșta și librării.

În România

abonamentele se fac la Agenția de Publicitate Carol
Schulder București, strada Șelar, 10.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înalpoază.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni. — În Alba-Iulia la librăria Weiss
Bernat „la loterie”.

Reptile murdare.

Ce contrast! Secțiile literare ale „Asociațiunii”, purtate de gândul și dorul de a aduce la uniformitate limba vorbită și scrisă românește, se întrunesc în Sibiu, desbat serios, și unanim convins în principiu, că limba română trebuie curățită de străinisme, trebuie adusă la vatra genuină a fiilor ei.

De sigur, că această hotărâre a produs cele mai vii mulțumiri în girurile publicului nostru.

Pentru înălțarea monumentului limbii noastre, asemenea măiestru-lui Manole din balada mănăstirii de Argeș, gata ar trebui să fie a-și jertfi partea cea mai pură a ființei sale. Și totuși reptile murdare, oameni josnici, lipsiți de ori-ce demnitate și conștiință națională se află între noi. În indignarea și revolta noastră sufletească nu mai pe un Tepeș-Vodă l-am putea dori de îndreptător al legii și răsunător al suveranității limbii noastre naționale față de o lume, care în mod josnic ne-a ofensat-o. Cuși în mână ziarul „Hunyadvármege”, ziarul oficios al teritoriului fost al Zarandului, locuit în absolută majoritate de Români, pe unde deunăzile a umbat în misiune politică un Englez chemat de Jidani și o savantă societate românească din București în frunte cu dl. Tocilescu și v. veți convinge, că de va să zică oamenii lipsiți de simțul demnității naționale.

„Hunyadvármege” în numărul său 50 glăsuiește astfel:

„E momentul a cunoaște simțăminte și modurile de ouetare al profesorilor dela gimnaziul gr-or. din Brad, ceea-ce ne dovedește următorul episod. Inspectorul suprem al școlilor medii, dl. Ioan Elisoher, neapătând în hoteluri locuință, dl. profesor Ștefan Albu a binevoit a-l încaușura la sine. Aceasta era într-o zi de Marți seara. În dimineața zilei următoare, Mercuri, două fetițe mici gingașe, îmbrăcate în vestimente albe, fetițele profesorului — intră în odaia dlui director suprem și li predau lui nenea un buchet de flori. La întrebările lui nenea fîigazgató copilele răspund, că pe cea mai mare o cheamă Dora, ear' pe cea mai mică Lucia și că ambele frecventează școala maghiară de stat din Brad, unde învață ungurește. „Itthon is mindig magyarul beszélünk.” — (Acasă încă vorbim todeauna ungurește) a zis cea mai mică.

Dacă acest răspuns al micelor copile a înduioșat, — după-cum afirmă co-

pondentul — până la lacrimi pe dl. revisor școlar, este o chestiune de sentiment. S'a putut!

Dar' nu mai puțină chestiune de sentiment și demnitate națională este pentru noi validitatea ca Români atât în familie, cât și în viața privată a dlui Albu, profesor de limba română, preot la festin și înmormântări și controlor la banca „Crișana” din Brad.

O întrebare de prima importanță este: Cum ținem noi la limba românească. Cum ne-o prețuim și cum ne-o validăm atât în familie, în societate cât și în oficiile, unde limba noastră națională, atât pe baza legii conservării și propagării cât și pe a legii egalei îndreptăți naționale din Ungaria, drept sfânt avem s-o cultivăm și la ea cu prețul morții să ținem. Reptile murdare, numai cu rușine, dacă mai au, ne-ar putea răspunde încât păstrează în inimile lor un sentiment național românesc, o demnitate națională.

Ne-ar plăcea dl. Hunyadvármege, să-și aibă ca parte numai o gădălire a urechilor govinștilor, în a căror soldă este.

Dar' Albi-Negri numără și poporul nostru. Durile, ei se află!

Și durerea este cu atât mai amară, și revolta noastră sufletească este cu atât mai adâncă, cu cât știm, că o pâne românească fi hrănește pe astfel de pigmei ai națiunii!

Nu înțelegem nici pe acei Români, cari sunt angajați la străini, și ar putea să vire la vatra familiilor lor limba poporului, în al cărui serviciu s'ar afla. Nu înțelegem, ca un funcționar român aplicat în serviciu maghiar să se umilească până la ael grad, că din ruina avasării să-și negligeze cultivarea limbii sale materne și să accepte atât în familie, cât și în viața sa privată și publică, folosirea unei limbi străine, marcam chipu a celei maghiare care are tendințe vedite de a ne estirpa limba națională română.

Aceste nu le înțelegem! Nu le înțelegem, căci fiecare trebuie să fie convins de adevărul, că puterea de viață și de expansiune a unui popor se manifestă prin alipirea și respectul către limba sa. Să aducem de exemplu pe Greci, cari în adorarea limbii lor au timbrat de barbari, incolți, pe toți acei cari nu le vorbeau limba. Să ne reîmpăim luptele societăților germane, cari toate s'au întrecut în scopul comun, de a elimina limba franceză încoșlăzită în secolul al 17 și 18 la sinul vetrei familiare a Germanilor.

Noi, Români, cari purtăm o luptă pe viață și moarte pentru păstrarea și

lărgirea hotarelor limbii românești, să nu ne gândim la aceea, că societățile germane au lovit cu pedepse materiale pe toți acei fii ai poporului german, cari ar fi cercat a cultiva o limbă străină, fire-ar fi fost franceză, ori altă limbă și că alături cu pedepsele materiale la cazul triumfător al limbii s'au înjugat zeflemeaș, batjocura, huiduirea tuturor acelor nesocotitori ai limbii naționale germane.

Lupta pentru suveranitatea limbii ce au dezvoltat-o multe popoare, dar' mai ales opresorii nostri maghiari ne impune principiul de viață, ca față de Albi-Negri sau alții de acest soi să urmăm tactica altor popoare.

Da, acest fel de oameni, cari dau mână de ajutor opresorilor scoțând ei înșiși limba noastră din casele lor — acest fel de oameni nu merită cruțare. Ei trebuie înfierați ca lumea să-și cunoască și trebuie proscrisi și disprețuiți, căci vrednici sunt de disprețul obștei românești.

Sibiu, 18 Iulie 1902.

La Ischl. Ministrul de externe, contele Goluchowsky, a sosit alături la Ischl, unde a fost primit în audiență de către Maiestatea Sa Monarhul. Ziarele acestea vor să la Ischl și cei doi primi-ministri, Kober și Széll, ca să se refereze monarhului despre rezultatul tratatului asupra pactului economic.

Kossuthistii și guvernul. Partidul kossuthist a decis, că în ziua de 19 Septembrie să serbeze aniversarea de 100 de ani dela nașterea lui Kossuth. Mare le este însă neocazul, că parlamentul pe atunci nu va fi întrunit și astfel „patrioticele” sărbări, aranjate în memoria destrăbăntării casei de Habsburg nu i-se va putea da un caracter „oficios”. Ungaria oficioasă se va ține departe de tîmbălăul kossuthist. Ca totuși să fie împăcată și „națiunea”, partidul independent se va adresa în scris contelui Apponyi, preș. camerei, ca să conducă la sărbare pe deputații, cari se vor înștiința la el. — Sîntem siguri, că Széll și Apponyi vor găsi vre-o „formulă” pentru a a satisface pretențiunile kossuthiste, și vor participa la sărbătorirea memoriei fanaticului inamic de odinioară al bătrînelului nostru împărat și rege.

nescu avea dorința cea mai mare de a merge însuși la Dragostea, ce o vedea izvor lăsuși și dragostea, ca o vedea radiând din sufletul lui Pumnul. Cu atât mai amară îi va fi fost desluisit când în toamna aceluiași an a trebuit să plîngă cu amara și plece din Blaj cu sufletul amar și cu lacrimi în ochi. Iată scrisoarea din chestiune:

„Prea onorate domnule profesor. Primind epistola P. O. d-tale din 8 Maiu a. c. grăbesc a satisface prețuției recerări. Mi-aduc aminte, că în anul 1866, luna Iulie (? — Dr. E. D.) ea primit la „teologia morală” (cursul teologic mai pe scurt Dr. E. D.) dimpreună cu patriotul Toader Cojocariu — un om de o mărime extraordinară — am plecat cu trăsura pe Murăș în jos, către Blaj. Trezînd prin Reghin, apoi prin Petelia, Gurghiu, și celelalte, am ajuns în Murăș-Ogorheiu, unde am tras la otele „Calul Alb”. Imbrăcați fiind în costum național, ori cine cunoștea că sîntem fiii Carpaților și Români.

Pe când stam al negrii, intră în odaia noastră un tîner macedon și se recomandă „Emineșcu”, student din Cernăuți. Obupînd loc la masa noastră îndată. După începe a-și povesti necăsurile, suferințele și lipsa de mijloace ce a avut a îndura în desperată lui călătorie, condus de dorul ferbinte de a

Alegere. Comitetul central electoral al comitatului Sibiu a fixat alegerea de deputat în cercul Cristianului pe ziua de 4 August st. n. Președintele alegerii va fi preotul ev. Konner, ear' vicepreședinte dl. N. Hențiu, notar în Seliștea.

„A sosit timpul lui Bánffy”.

Pertractările dintre guvernul maghiar și cel austriac, referitoare la reînnoirea pactului economic, se zice, că vor avea rezultat pozitiv. Széll ar fi cedat din punctul de vedere stabilit de Bánffy, ar fi făcut mai multe concesii guvernului austriac. Din cauza aceasta unele foi dughane lui Széll, provoacă opoziția și facă obstrucție parlamentară, pentru de a împedea încheierea pactului de condițiunile umilitoare acceptate de prim-ministrul Széll, care la timpul seu declarase, că nu va ceda nimic din pretențiunile stabile de bar. Bánffy. Ziarul „Magyar Szó” se adresează acum direct lui Bánffy, spunîndu-i, că „i-a sosit timpul să intre în acțiune și, alîndu-se cu opoziția, să restorneze, Széll Kálmán. În scris, s'a restorinat, zise „M. Sz.”; acum arete-se și cu fapte. — Încă va prinde curajul Bánffy și în scurtă vreme îl vom vedea alături de — Pichler Győző, veghiînd asupra patriei.

Tripla-alianță. Ziarul „Informația” din Viena publică o știre pretinsă din izvor foarte sigur, că noul tratat al triplei-alianțe cuprînde în sine următorul punct: Obligațiunile din trecut acceptate de cele trei puteri se declară invalabile. Aceste se zice, că ar fi obligațiunile militare. Tratatul mai cuprînde o dispozițiune despre jurul de pace pentru cazul vre-unui conflict între puterile alianței sau a uneia din ele cu altă putere străină.

Treizeci de milioane de Maghiari. Cu ocaziunea sfîrșirii steagului trimis Ungurilor din America, publicistul Rákosi Ienő a ținut o vorbire, în care „și-a exprimat dorința, ca Maghiarii să ajungă numărul de 30 de milioane. Atunci vor fi tari și puternici. Ca vis e foarte frumos acesta și peste vre-o două mii de ani poate să se și realizeze. Dar' până atunci noi naționalitățile încă nu vom sta în loc. Cât privește contopirea noastră, ea astfel cu ajutorul nostru să ajungă cifra visată de Rákosi Ienő, apoi să își pună pofta în cuiu. Svircolirile

lor vor rămâne zădărnice. Ungaria stat poliglot va rămîne, până când va exista numai ca stat. Maghiarii pot fi siguri, că nici în iad nu vor scăpa de noi. Până când Ungaria va număra 30 de milioane de Maghiari curaji și nici un Nemaghiar, multe visuri vor mai oboai creerii govinștilor.

Schimbare în corpul flăpău. După-cum anunță unele foi, fișpanii Schmaus din Szabadka și Török din Nograd, în scurtă vreme vor abdice. Totodată se șvonește, că în Terna-mică va fi denumit de fișpan deputatul Ighilui, Werner Gyula.

Convenția comercială româno-ungară. „Monitorul oficial” din București publică decretul regal Nr. 3820 din 13 Decembrie 1901, prin care se promulgă legea acelei convențiuni.

Descompunere ori federalism.

Certele dintre guvernul austriac și cel maghiar, ivite în jurul pactului, preocupă mult și opinia publică din străinătate. Unii vorbesc de desmembrarea Austro-Ungariei, în cazul rușerii economice, alții privesc federalismul ca unicul mod de salvare a viitorului monarhiei noastre.

Ocupându-se cu chestiunea aceasta colaboratorul din Paris al ziarului „Universul” desvolă tema, că descompunerea Austro-Ungariei nici puterile europene, nici naționalitățile imperiului nu ar dori-o. Trezînd la ideea federalismului, spune următoarele:

„Într-o federațiune însă mulți ar avea interese. Antîiu puterile europene, cari n'ar lua parte directă în desmembrare și în al doilea rînd naționalitățile monarhiei, afară de câteva excepțiuni. Nu e vorba, Austria și Ungaria ar preferi situația actuală, dualismul, dar' desvoltarea celorlalte naționalități, ambițiunile nemărginite ale Maghiarilor impun o schimbare și pune între alternativa desmembrării și a federațiunii, atât Austria, cât și Ungaria vor fi silite să aleagă federațiunea. Boemia, Galiția și Croația chiar vor dori în acest regim politic păstrarea integrității lor naționale și satisfacerea intereselor naționale. Pentru Austria decepția nici n'are să fie mare.

Ea luptă deja de un secol ca să-și mențină supremația asupra diferitelor elemente din monarhie, înocul cu înocul puterea ei a scăzut, dualismul din 67 a fost pentru dînsa o crudă lovitură

pentru care „mi-a mulțumit de mai multe ori.

Continuînd călătoria am ajuns în vîrf „Huli” (lângă Blaj). Intr-o mîna ținîndu-și notes-ul, cu cealaltă „și-a luat pălăria jos strigînd: „Te salut din inimă Roma-mică. Iți mulțumesc Dumnezeu că m'ai ajutat s'o pot vedea.”

Am tras la Vasile Bugner, de unde după masă dînsul s'a dus pe la seminar, pe la gimnaziu și nu s'a întors până seara.

Tînerul Eminescu a stat în Blaj, după-cum „mi-aduc aminte aproape una săptămână; (? — Dr. E. D.) în tot timpul acesta eu l-am prevăzut cu mîncare; în urmă „și-a luat adio dela mine, sîrutîndu-mi mîna. Unde și încotrău s'a dus, nu știu; „mi-a promis că-mi va scrie, atât mie cât și fratelui Cojocariu. Și într'adevăr, că în anul 1879 am și primit atît eu, cât și Cojocariu, epistolă, însă regret, că epistola s'a pierdut încă de atunci, ear' despre conținutul epistolei încă nu mi-aduc aminte. Toader Cojocariu a murit încă înainte de asta cu 20 ani.

Eminescu, pe timpul acela avea etate de 17-18 ani, după a mea părere. Era un tîner de o construcție solidă, gras, tare, negricios, tînuț, ear' în frunte avea pîr bucliu, pe care mereu „și-l netezia; ochi ageri și ținută serioasă.

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Eminescu și Blajul.

— Cum a venit Eminescu în Blaj. —

Intr-o serie de articoli, publicați în nr. 73-83 ai „Tribunei” sub titlul: „Eminescu în Blaj” am adunat și resumat tot ce se știe și ce am mai putut afla asupra petrecerii lui Eminescu ca student în Blaj. Din cercetările făcute rezultă, că Eminescu a petrecut în Blaj cam 4-5 luni, în anul 1866; în acest restimp, cam din Iunie până în Septembrie, el pare a se fi pregătit și a fi înocroat să facă un esamen de pe clasele III și IV. ca să se înscrie, la începutul anului școlastic 1866/67, ca elev ordinar, dar' n'a reușit. Astfel el a trebuit să plece earăși din Blaj, foarte deșilusionat, și foarte amărît în sufletul seu. A și plecat la Sibiu, de acolo la Reghin, și peste munți, prin vama cuoului, a trecut în România.

Dela publicațiunea dia „Tribuna” înocae am mai aflat asupra lui Eminescu câteva mici detalii interesante, grație unor com. contemporani ai lui Eminescu cari „mi-au comunicat căte ceva din amintirile lor. Astfel de comunicațiuni mai de seamă „mi-au făcut dl. Ioan German, catechet gr-or. la gimnaziul

și progresele celorlalte naționalități au silit să cugețe de mai multe ori la o federațiune. Pentru Ungaria decepția are să fie însă foarte mare. Dacă a putut să aibă în dualism o influență atât de însemnată, și fiindcă n'avea ca Austria să lupte cu atâtea tendințe naționale.

Din momentul însă, în care Ungaria va fi pusă pe aceeași treaptă cu Boemia, cu Galizia și cu Croația, influența ei va fi neutralizată de celelalte elemente ale federațiunii și Ungaria se va afla întocmai în aceeași situație ca și Austria astăzi. De altminteru cine vrea să-și dea seama de teama, ce federațiune inspiră Ungariei, n'are decât să-și reamintească incidentul provocat acum în urmă cu ocazia vizitei la Londra a Arhiducelui Francisc-Ferdinand. Și se speră că națiunile interesate vor să-și profite azi de asemenea apăsime, precum vor să-și profite mai târziu de slăbiciunea la care o federațiune ar reduce Ungaria.

Revista esternă

Vizitele regelui Italiei.

O splendidă revistă militară a dat în onoarea regelui Victor Emanuel. Trupele erau comandate de marele duce Vladimir Alexandrovici; ele au defilat înaintea celor doi monarhi, a împărașilor și membrilor familiei imperiale. Maestățile lor au fost salutate cu urale entuziasmate. Un prânz s'a dat în pavilionul imperial și apoi suveranii s'au reîntors în Peterhof. Seara un prânz de gală a fost oferit regelui de marele duce Petre Nicolaevici.

În 15 c. seara contele Lamsdorf, ministru al afacerilor străine al Rusiei, a dat un prânz regelui Italiei; alături de el a fost și regele de Prusia. La amezii regele a oferit un prânz de onoare țarului pe bordul cuirassatului „Carlo Alberto”.

Regele Italiei a plecat din Rusia Joi la ora 3 p. m.

Țarul a numit pe regele Victor proprietar al regimentului 14 de dragoni din Litvania.

Peninsula Balcanică.

„Politische Correspondenz” află, că Firmilian, noul episcop din Üsübh, se simte ofensat din cauză că Grecii au închis biserica în timpul intrării sale în Üsübh.

În protestarea ce a adresat patriarhului Ioachim, Firmilian se plânge de intrigiile arhimandritului.

Preoții greci nu rostesc numele său în timpul liturghiei după-om sunt datori.

Firmilian amenință cu represalii.

Știri din sorigine bulgară spun, că trupele turcești, cari luptau contra unei bande bulgare, aproape de Patili, în Macedonia, minau înaintea lor femei, bătrâni și copii, rude de ale insurgenților răpite de prin sate. Totuși insurgenții au tras cu puștile, omorând astfel pe propriile lor rude.

Ziarul „Reformis”, organul comitetului macedonean, declară pe față, că

Acestate date, după cea mai bună a mea știință și cunoștință, vi le comunic.

După cari... c. l.

Bicaz, la 16 Maiu 1902.

Ioan Cotta.

cooperator gr.-cat.

Mărturisirile părintelui Cotta — făcute fără a fi citite cele publicate de mine în „Tribuna” — sunt așa de sincere, încât se ridică peste orice îndoială. O singură rezervă trebuie să fac față cu amintirile lui Cotta, anume în ce privește timpul, când s'ar fi petrecut cele spuse de d-sa. Zice anume că era în luna lui Iulie. Și mi se pare că aci memoria îl înșală. Ce căuta d-sa prin Iulie la Blej? Doar atunci erau vacanțele cele mari. Nu va fi făcut o altă istoria cea mai curând, d. e. după Paști, pe la Dumineca Tomii? Eu așa cred; și sper că și aceasta se va putea stabili precis.

Interesant e datul despre scrisorile lui Eminescu din 1879, în cari probabil se va fi făcut vre-o reflexiune la călătoria din 1866. Pagubă că părintele Cotta n'a păstrat acea scrisoare. Dar oare nu se va fi păstrat omva scrisoarea adresată colegului d-sale, reșosatu-lui Teodor Ciojocariu? Cei ce ar putea afla ceva în privința aceasta, nu se simt oare îndemnați a cerceta?

Blaj, Iunie 1902.

(Din „Familia”).

Dr. E. Dăianu.

acum e momentul cel mai favorabil pentru revoluție. 3000 de bărbați înarmați sunt în munți, alte trei mii sunt gata la prima chemare.

Știri mărunte.

Demisiunea fostului ministru englez de finanțe se explică în felul, că Anglia va renunța pe viitor la politica comerțului liber-schimbist.

Incoronarea regelui Angliei va fi în 9 August, dacă însănătoșirea lui va continua. Programul va fi redus.

Din protopresbiteratul gr.-or. al Clujului.

(Urmare.)

La starea epitropoască a parohiilor vedem în raportul protopopesc, că activitatea „șefului” s'a restrins numai a arăta, că raționările parohiilor sunt parte aprobate de veneratul consistor, parte se vor regula și respective se vor face prin comisari protopresbiterali.

Dacă starea epitropoască, care e condițiune de existență a bisericilor și școalelor din tract numai intrată se învrednicește de atențiunea „șefului”, ca să poată arăta câte raționări sunt aprobate de veneratul consistor, atunci am zis prea mult 4—5 ani, ca să putem perde toate școalele din tract, ba putem, pe baza activității lui Rogescu, ca protopop, proroci, că peste 10 ani se va scrie în călindarul arhidieceșan la gematism: a fost cândva și tractul Clujului.

Urmează apoi la desbaterea sinodului raportul comitetului protopresbiter, care se vede a avut de referat numai asupra unui obiect „starea casei tractuale, a datoriei pentru aceea, precum și modalitatea depurării datoriei”. Un singur obiect, dar! destul de important, pentru-ca să reclame întreagă activitatea comitetului și a sinodului protopopesc.

Pe cât de trist a fost „voluminosul” raport presidial, mai negru e însă raportul comitetului protopopesc în privința casei tractuale. Confirmă cu prisosință, ba și întrece în unele privințe cele scrise în nr. 33—1902 al acestui ziar sub titlul „O afacere înouă”. Reșe din raportul comitetului, că și micul fond protopopesc, cât a fost de mare sau mic nu ni se spune; rămas de antecesorii actualului „șef” încă s'a înghițit în zidurile casei tractuale, de care nu era nici cea mai mică lipă, cel puțin între împrejurările mărețe financiare ale tractului și în forma în care s'a edificat — nu.

Reșe din acest raport, că protopopul avea unde să locuiască, în casele parohiale și că voiașă protopopului de a prefăce casele parohiale în școală confesională a fost numai un pretext de a seduce sinodul protopopesc la acceptarea planurilor d-sale.

Ce lipsă era în parohia Cluj, care numără abia 200 suflete de școală confesională?

Unde erau băieții de școală, cari o ar fi cercetat, dacă și era școală și unde erau mijloacele de susținere a unei școale rom. gr.-or. în Cluj, care să poată sta la nivelul celorlalte — mulțime — școale din Cluj?

Reșe din raportul comitetului și aceea, că s'a apucat de edificarea unei „locuințe corăspunzătoare nimbului unui protopresbiter — vorba unui membru sinodal — pe nășip, fără a avea o pară frântă în busunar, în speranța repartiției proiectate din tract și în speranța împrumuturilor dela bănci și privați.

Toate acestea însă sunt acum treute. Chestiunea e, ca să se asigureze pe seama tractului această casă — bună — rea — cum e. Asta ne-a fost scopul și cu articolul din nr. 33—1902 al acestui ziar, cu titlul „O afacere înouă”. Și cu multă satisfacție putem constata, că sinodul și comitetul protopresbiter, sub înțeleapta conducere a comisarului consistorial, dlui Teodor Herman, protopresbiter în Dej, și-a dat multă silință întru aranjarea, și respective descurarea afacerii înouă; și dacă nu s'a putut afla modalitățile tocmai cele mai potrivite pentru aceasta, numai pe amintitul domn comisar nu-l putem învinui, fiind d-sa neorientat pe deplin în afacere și căutând și d-sa a se supune și accepta hotărârile unanime ale comitetului și sinodului protopresbiter, care încă tot pare a dovedi: a fi condus de „șeful”.

Eată unele nedumeriri, ce le avem față cu ajungerea scopului sinodului și

unele înviațiuni, ce credem a fi fost mai salutare în desnodământul înouă a afacerii.

Sinodul a decis spre depurarea datoriei de circa 10.000 coroane a casei tractuale:

a) ca să se încaseze dela parohiile restante cuotele datorite de 4000 coroane și interesele de opt ani, cari cu 8%, fac 2560 cor.

Dacă în decurs de opt ani n'a fost posibilă încasarea cuotelor datorite de 4000 cor., crede sinodul protopopesc, că va fi mai ușor a încasa acum încă 2560 coroane interese? Noi nu credem! De opt ani parohiile noastre în „starea epitropoască” nu numai că nu au prosperat, dar „suntem siguri, că au dat mult îndărăpt sub înțeleapta conducere și controlă a „șefului”.

Puteam fi pe deplin mulțumiți, dacă s'ar fi putut încasa și numai cuotele singure. Și era în interesul încasării și acestora, dacă se esmidea din sinod o comisiune independentă de „șeful”, care la timp potrivit să se prezenteze în parohiile restante cu cuotele, spre a convinge cu răsunetul poporului despre importanța casei tractuale și a-l înduplea la votarea și solvirea cuotelor restante. Cu forța abia vor intra acelea cuote la destinațiunea lor.

b) Dela fiecare suflet din tract 4 bani, din cari sunt a se solvi în dotațiunea protopresbiterului 400 cor., pentru casele tract. anual 360 cor. și restul pentru augmentarea fondului protopresbiter 320 coroane.

Lăsăm de astă dată nediscutată încercarea întemeierii unui fond protopresbiter din repartiții, în locul micului fond rămas de antecesorii săi, pe care l'a îngropat într-o întreprindere atât de riscată, cum a fost edificarea reședinței, — și ne oprim puțin la deciziunea, ca din aceasta repartițiune să se contribuie anual pentru casele tractuale cu 360 cor. și respective la parohiile restante cu cuote de 4000 cor. Să zicem, că cele mai multe din parohiile restante cu cuotele nu le-au putut solvi din lipa de mijloace. După 8 ani, când sigur sunt în și mai slabă stare, cum vor pute solvi și aceste cuote și interesele și repartiție nouă tot pentru aceiași scop? Apoi, parohiile, cari la timp și-au achitat cuotele, este drept a le mai împovora încă cu o repartiție nouă tot spre scopul acesta? Crează în realitate aceste repartiții „șeful”, cât va vrea, noi însă, fiecare care cunoaște neozurile și starea tractului, greutatea, cu care se încasează și numai s'idozia, apoi greutatea, cu care se încasează salariul în vățătoare și cu care își încasează preotul ferdela cea de bir și ziua de lucru, sigur va zice cu noi, că repartiția aceasta putea să rămână, căci și aceasta e o întreprindere tot așa de riscată ca și altele, făcute de „șeful tractual”.

Ayam dar! firma convingere, că nu e în interesul bisericilor noastre din tract octoarea astorfel de repartițiuni.

(Va urma.)

Din Zarand.

Alegerea de paroh în Brad. — Pocății. — Gimnasiul din Brad. — Cununa lui Iancu.

— Iulie c.

În luna lui Iulie a. c. până astăzi s'au petrecut și anume în Brad, centrul de cultură al Zarandului, multe lucruri cari vrednice sunt de atențiunea și chiar de judecata publicului românesc.

Fără a mă estinde în detalii și apăsare, — voi eu spune pe scurt următoarele:

Alegerea de paroh în Brad s'a făcut la 6 Iulie a. c. st. n. — Au fost 3 candidați: Ioan Șortan, N. Băieșan și Petru Rimbaș, primii cu 8 clase gimn., ultimul și cu maturitatea. — Concursul pentru ocuparea postului al doilea de paroh în Brad s'a scris în 1901 și a expirat la 15 sau 16 Octomvrie 1901. — Conform regulamentului pentru parohii, — făcut în sensul statutului organic, — alegerea trebuia (§. 19 din regulament) să se efectueze la 14 zile după expirarea termenului de concurs. — Ea însă, — lucru foarte ciudat, s'a efectuat contra legii la 9 luni. — Pentru-ce? D'apoi pentru-că unul dintre candidați, dl contabil dela „Crigana”, Petru Rimbaș încă „și-a înaintat petiția, dar” mai târziu, după expirarea termenului și încă neinstruât cu documentele recerute, care documente abia și le-a acurrit în duplicate până aproape de ziua alegerii. Altul, Ioan Șortan, paroh în Blăgești-Grosuri nu s'a îngrijit să-și ceară concediu con-

form regulamentului dela Vener. consistor, ca să poată fi pus între candidați. — Al treilea concurent N. Băieșan și a avut cererea instruată în toată regula.

Oare sunt aceste motive binecuvântate de a se fi amânat alegerea de paroh contra regulamentului, aproape nouă luni, — sau era mai bine și mai rațional a urma §-l 19 din regulament, adică să se fi arătat la Vener. consistor arhidieceșan, că alegerea nu se poate efectua conform prescrierilor, și în privința aceasta să se ieie nouă dispozițiuni pentru întregirea postului al doilea de paroh. Acest post pentru parohia Brad nu e de neînsemnată, — mai ales astăzi, când religiozitatea și morala încep a regresa, — când nazaricișii și baptiștii și-au făcut cuib de doi ani încoace și în Brad, — când căsătoriile nelegitime se înmulțesc în detrimentul bisericii și a națiunii. — La postul al II-lea de paroh, alături de protopresbiter, era necesitate imperativă între asfel de împregiurări critice de un bărbat tânăr, energic și inspirat de adevărată lui chiamare grea, — de un bărbat, care să fie rezoluț a se sacrificia pentru binele credincioșilor lui. — Nu e spre binele nostru de a se pune undeva în fruntea parechiilor noișiri, cu atât mai puțin în centre, oameni, cari în viața lor n'au dat și nu dau semne de activitate, se retrag dela orice sacrificiu și muncă, și cari știu a-și întocmi numai mantaua după vânt și își părăsesc postul, după cum le vine mai la socoteală, cărora le este în gând numai lea și comoditatea.

În Brad s'a ales de paroh al II-lea dl Petru Rimbaș, contabil la „Crigana”, un om de peste 50 ani. Oare acesta va putea să-și desfășoare funcțiunea de preot alergând pe toate crengurile fiind parohia foarte împrăștiată? D-sa a funcționat mai întâiu ca învățător. A abuz de acest post greu și slab remunerat și a intrat ca contabil la „Crigana”, unde servește de 12 ani și are o leafă de 2400 cor. anual. — Acum ca paroh se va îndestuli oare cu un venit încă nestabil în concurs și până astăzi necunoscut și membrilor comitetului parohial? Au doară e în speranță, ca parohia să fie pupază pe contabilitatea dela „Crigana”? Aci zace nodul, nu gordian, ci cel brădean, care va trebui să-l deslege Venerabilul consistor, care e păzitorul suprem al legilor noastre bisericicești și care Vener. cons. va trebui să facă pe subalterni să respecte legile bisericicești, și să urmeze acestora întocmai, altcum urmează anarhia.

În 13 l. c. Duminecă după sf. Petru, s'a săvârșit un act pe conta și în detrimentul bisericii noastre naționale. — Să vestise adică că după amezii la 2 ore se vor boteza în Criș patru rătăciți din Cebea, 3 bărbați și o femeie bătrână. — Mulțimea furnica în toate părțile pe strădele Bradului.

Pe la 3 ore p. m. se vedea înaintând pe drum și apoi pe strada prinoipală a Bradului un convoiu mare de oameni. — În frunte erau doi rătăciți, ca conducători, adică formă de popi, imediat după ei erau pocății, având la mijloc pe oiașii patru nățărai din Cebea, ce aveau să fie scâlțați — după ei botezați.

Mulțimea curioasă se îmbulzia spre a vedea comedia.

Sosind mai marele pocăților se așează pe niște frunzar și cei patru pocății lângă el. Pocății erau cu capetele desoperite. Mai marele, un cismaș din Arad, ținând în mână testamentul vechiu, încep să predice, știți cum predică un smintit smintilor. E un semidoct idiot. A atacat preoțimea și dascălimea, invinundu-o, că cu știința lor vreu să țină în întunecarea mulțimea, pentru-ca mai ușor să o poată mulge și tunde. A înocoat să spună mulțimii, că preoțimea și dascălimea și toți învățații numai de aceea își adună cunoștințe și științe, ca să poată câștiga avere dela cei fără carte. A agitat în mod fâș, fără ca poliția să-l ia la răspundere. Ba era datorința poliției, ca să permită rătăciților a-și face mendrele în locul cel mai deschis și în ziua de Duminecă, când publicul a fost și este mai numeros pe strădele Bradului. După-ce și-a finit predica scandaluoasă, a condus pe cei patru rătăciți în apa Crișului și pe rând i-a scufundat pe spate în undele lui și botezul a fost gata. După aceasta a săvârșit și o cununie a lor 2 asfel de găgăuți pocății.

În Brad numărul pocăților în doi ani a crescut dela unul la 12. Semne rele pentru biserica noastră.

La biserică, în Dumineci și sârbători, să-și facă preotul, — în Brad sunt 3 și un diacon — datorința, — să formeze coruri bisericicești și să predice, arătând chemarea omului pe cărarea adevărată.

Am asistat și eu la încheierea anului școlastic dela gimnasiul din Brad. Am auzit din gura dlui director, că de toți au fost înscriși 117 școlari, dintre cari 8 sau 9 au fost privațiști, dintre cei ordinari 9 au părăsit școala în decursul anului. Dintre cei ordinari rămași și examinați cu finea anului au fost promovați vre-o 67, ear! ceilalți sunt îndrumați parte la reșefirea examenului din câte un studiu, parte, mai mulți, la reșefirea clasei. Cam trist rezultat. Care e cauza? Sunt la gimnas 6 profesori ordinari cu directorul și un instructor de cant și gimnastică. Nu reșebesc?

Abia au scris foile noastre, că cununa depusă pe mormântul lui Iancu de cei trei tineri români în 1900, după o închisoare îndelungată eară a fost duș la destinul ei. Și ce gândiți? A stat acolo cununa barem două zile? Nu. Mănile sa-crilege ale gendarmilor au luat-o de acolo. Un tiner student maturant a văzut. I-a provocat, să o ducă la locul ei, dacă n'au nici un ordin. Au dus-o. Dar noaptea au tăiat pantlica, rămânând numai partea cu literale. Aceasta e după lege, drept și dreptate! Cununa acum se află în altarul bisericii din Cebea.

Delavale.

Raportul general

al comitetului societății de lectură „Andrei Șaguna” pe anul societății 1901/1902.

(Urmare.)

b) Avere societății cu finea anului.

1. Biblioteca.

1. Cărțile.

Biblioteca la începutul anului societății 1901—1902 a numărat 2740 opuri în 3909 volume, care număr s'a sporit în decursul ferilor de vară cu 18 opuri în 20 volume, a numărat deci în total 2758 opuri în 3929 volume. Acest număr în decursul an. a crescut cu 139 opuri în 159 vol. La acest creșcământ îmbucurător societatea a ajuns parte prin procurări din mijloacele proprii, parte prin donațiuni dela corporațiuni și singuratici, cărora ne simțim plăcut îndemnați de a le exprima și pe această cale adăncă simțita noastră recunoștință și mulțumită pentru atențiunea și viul interes, ce l-au arătat față de societatea noastră.

Ca donațiuni au înours dela:

a) Academia română: Analele Academiei pro 1899—1900 tom. XXII; Analele Academiei pro 1900—1901 tom. XXIII; Analele academiei pro 1899—1900 so. II. tom. XXII. Istoria renașterii României (3 vol.) de D. Sturdza și acte și documente de C. Colescu Vartic. Ugrinus 1291. Discurs de recepțiune de I. Pușcariu.

b) Direcțiunea seminariaală: Protocoalele congruale din anii: 1889, 1890, 91, 95, 97, 99 și 1900. Protocoalele sinodului arhidieceșan din anii: 1888, 89, 91, 93, 94, 95, 97, 98, 99, 1901. Protocoalele sinodului eparchiei Aradului din anii: 1884, 90, 95, 96, 97, 98, 99, 900, 1901. Protocoalele sinodului eparchiei Caransebeului din anii 1877, 78 și 80 (leg. în 1 vol.) 82, 83, 84, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 900 și 1901. Magyarországi közoktatási ügy az 1900 évbén. Grammatica limbii române pentru cl. I. și II. gimn., reală și civilă de N. Bogdan. Propedeutica filosofică de Gr. Pleșos. Din estetica tragicului, polemică de Dr. Ioșif Blaga.

c) Societatea de lectură „Petru Maior”. Raportul general al soc. de lect. „Petru Maior” din Budapesta pro anul adm. 1900—1901.

d) Redacțiunea „Tribunei”. Mama sf. Augustin, de Emil Bougoud, trad. de Salba. Câteva versuri, de I. Gorun. Cantata la jubileul de 50 ani a gimn. rom. din Brașov, de G. Dima. Legiunea fârlă noastre, de Dr. V. Mior. Supplex Libellus Valachorum 1791, de Dr. E. Dăian. Istoria bisericii Scheilor Brașovului, publ. de Steris Stingha. Documente privitoare la trectul Românilor din Schei de Dr. St. Stingha. Curs complet de caligrafie de D. V. Dăian.

e) Redacțiunea fetei „Poporul Român”: Moș Călin, novelă de Dorin.

(Va urma.)

Cronica zilei.

Sibiu, 18 Iulie n. 1902

CĂLINDARUL DE ZI

al biroului de informațiune pentru străini,
PIAȚA-MARE Nr. 14.

Sâmbătă, în 19 Iulie n. 1902.

Galeria de tablouri a muzeului Baron Bruckenthal, Piața-mare nr. 10: După înștiințarea servitorului din muzeu. Intrarea 80 bani.

Muzeul de istoria naturală, strada Har-teeck nr. 1: După înștiințarea intendentului casei. Intrarea 60 bani, pentru copii 20 bani.

Muzeul transilvan carpatin, strada Har-teeck nr. 1: După înștiințarea custodelui (Strada Căminărie nr. 5, et. I.). Intrarea 1 cor.

Deposît de arme orășene, la Primărie, strada Măcelarilor nr. 2: deschiș de orele 11—12 a. m. Intrarea gratuită.

„Bereria - mare”, Promenadă (Bretter): Societatea „Orpheu” a lui Grossmann. Incep-putul la orele 8 seara. Intrarea liberă, locuri rezervate.

La fondul „Masa învățăcelilor me-seriașilor români” administrat de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”, au binevoit a mai contribui următorii d-ni: Virgil Onițu, directorul gimnasiului din Brașov, 1 cor.; Nicolae F. Negruțiu, prof. în Blaj, 40 bani; Ioan Ghibu, profesor sem. 20 bani; Zenovie Popovici, învăță-tor în Săcele, 40 bani; Demetriu Bu-nea, paroh în Sadu, 30 bani; Ioan Sim- tion, librăru librăriei archid., 40 bani S. M. 20 bani.

„Darul de Paști” al „Foi Poporu- lui” continuă a forma obiectul de goană al tribunalului. Felul, cum se face con-figura, apoi pe alocurea de ridi- col, ca să nu zicem altminteri. În Roșia-șăsească d. e. au scos așa casei din fi- tînă, ca să pătrundă în lăuntru. Organul justiției a eșuat apoi pe fereastă, după ce a așezat ușa la loc. Din publicul asis- tent — femei bătrâne și copii — i-a făcut observare nimerită, că din o astfel de intrare s'ar pute face deducțiuni nefavorabile pentru onorabilitatea func- ționarului zelos, ceea ce l-a scos din su- rînte. După cum ni se comunică din multe părți, rezultatul dobândit până acum cu această configura e, că cei ce n'au avut această cârticioasă se grăbesc a ceti, ina- inte de a fi duși din comună, biografia lui Buteanu, ceea ce ne înveștește mult.

De ale stupăritului. În Gădă o se deschide un curs de stupărit, care va ține doi ani. La curs se primesc pentru prima dată numai 6 indivizi, cari au îm- plinit 18 și n'au trecut peste vârsta de 35 ani. La rugărele provizorului au timbru de 1 cor. și adresele ministrului r. u. de agricultură până la 31 Iulie c. este de a se alătura atestatul de botez, tes- timoniul despre absolvirea școalelor elementare atestat că au fost aplicați cel puțin un an ca ajutători în or- ice ram economic, atestat de bună pur- tare dela primăria comunală, cum și ates- tatul părinților sau tutorilor, că li-se în- găduie a lua parte la curs; atestat me- dioal despre starea sanitară, atestat că în cursul celor 2 ani nu au s'au făcut ser- viciul militar.

Din Anuarul al 38-lea al gimna- siului mare public român din Brașov. Voluminos anuar pe anul școlar 1901/1902 este împărțit în trei părți. Partea științifică literară, Pro memoria și date școlare. În prima parte sub titlul „Formula jurandii Valacica” este un studiu al dlui prof. N. Sulică. Dis- curs festiv ținut la serbarea sfintei Sofii tot de prof. N. Sulică și recenziunea a patru manuale lucrate de profesorii școalelor medii de acolo. În partea a doua, Pro memoria, este necrologul ne- uității profesor Ioan Maxim decedat la 1/14 Maiu 1902 și discursul funebru- ral rostit de G. Chelariu.

Datele școlare le reasumăm în ur- mătoarele: La gimnasiu au funcțio- nat dimpreună cu directorul 12 profe- sori, car' la școala reală 6 profesori. Profesori secundari și ajutători au fost 6. Gimnasiul a fost frecventat de 311 școlari, dintre cari cu finea anului au fost, după națiune, Români 298, Slovaci 1, Germani 1, Erei 1. După confesie au fost gr.-or. 286 gr.-cat. 12, evang.-lut. 2, de legea moz. 1.

Școala reală a fost frecventată de 91 școlari. Dintre cari au fost Români, 83 și Erei 8. După confesiune au fost gr.-or. 77; gr.-cat. 6 de leg. moz. 8.

Viitorul Veneției. Dărmarea ves- titului turn „Campanile” (clopotnița) dela biserica San-Marc din Veneția a produs pretutindenea adăosii regrete. Primarul și consiliul comunal al Veneției au pri- mit depe de condolențe din foarte multe părți, chiar și dela domitori. Clo- potnița va fi reedificată, spre oare scop să adună fondurile necesare prin sub- scripție publică.

În legătură cu dărmarea clopot- niței celebrul Vinez arhitect Otto Wag- ner, fiind intervievat de un redactor dela „Fremdenblatt”, a zis că întregul oraș Veneția e destinat să se dărme, de oare- ce stâlpi, cari li formează fundamentul sînt putrezi și prin urmare, în imposi- bilitate de a mai suporta enorma greu- tate de deasupra lor. Deja de ani de zile se observă periculoase oscilațiuni ale subolului, a cărui soliditate se mi- șorează mereu.

Grijiți de copii. O văduvă cu cinci copii din Feneșul-șăseșc fiind dușă la lucru în ziua de 17 Iulie n. își lăsa casa în grija copiilor. Aceia în nepriceperea lor au făcut foc în grajd și așa i-au ars toate superedificațiile. Din nenorocire alte edificii nu s'au aprins, căci focul a fost localizat.

Inecat. Zilele acestea niște lucră- tori din Feneșul-șăseșc au dat de un ca- davru în Someș. Făcându-se înștiințare la primărie s'a scos cadavru din apă și s'a constatat, că e un om din Some- șul-șăseșc, care a picat în valurile Some- șului încă în serbătorile Rosalelor. La înmormântarea cadavruului, care încă n'a fost trecut în putrefacție, deși a stat în apă mai multe săptămâni, a fost de față și soția inecatului, care i-a cunoscut în cadavru pe soțul ei.

Sultanul îngrozit. Din Constan- tinopol se scrie, că Sultanul este cuprins de o groază mare și se teme de conju- rațiuni și comploturi. Intențiunile sînt la ordinea zilei și toți se tem, că în orice moment sînt espusi a-și pierde libertatea pentru vre o bănuială neba- zată. Groaza Sultanului o explică irade- deele ce le-a dat în zilele acestea. Astfel o iradee oprește ca elevii școalei de ca- dete de artele să facă deprinderi cu tunuri adevărate. Sultanul le-a coman- dat modele de tunuri imitate de lemn. O altă iradee dispune confiscarea tutu- ror puștilor și cartușelor din școalele de cadete și întrebuintarea bătelor în loc de puști. În zilele din urmă au fost arestați mai mulți elevi ai școalei de cadete, pe motivul că intra cadete s'ar afla aderenți ai Turcilor-tineri. Cea mai curioasă iradee a fost aceea, care opre- te în toate școalele din Constantinopol învățarea istoriei și interzice ofițerilor turci de a se duce în capitala Turciei. Sultanul, cum se vede, dă semne de nebulie.

Serbătoarea națională franceză. Din incidentul serbătorii naționale pre- gătite de Loubet a ținut o revistă peste trupele din Paris. Pregătitele a sosit la 3 ore, fiind împinșat cu ovațiuni entusiaste. La revistă a asistat întreg corpul diplomatic. Ministrul de războiu André a săvîrșit revistă cu toată înalta. Loubet a distins mai mulți ofițeri de poziție înaltă și în mijlocul complăcerii multimei a afirmat de steagul pompierilor crucea legiunii de onoare. După aceea a fost retragere festivă cu care ocazie trupele au fost entusiastic salu- tate. După amiază la 5 ore în mijlocul ovațiunilor poporului, presidentul s'a reintors la palatul din Eliseu.

În urma marelui călduri mai mulți au căpătat insolitațiune. După revista ținută pe Longchamp Loubet a adresat o scrisoare către mi- nistrul de războiu André exprimându-și perfectă mulțumire pentru eșecul in- strucțiune de care se împărtășește miliția.

„Bastonadă”. „Hazánk” se ocupă în nrul 167 cu Korn, redactorul foi naționale „Grosskinder Zeitung”, unde acesta a scris un articol despre imnul popular, care li-se pare roșu Maghiarilor jidoviți sau Evreilor maghiarizați. Observările nimerite ce le face Korn în privința acestuia, îl scoate din surse pe patriotul scriitor al foi aristocrate, căci cere pedeapsa cu băta pentru cei ce-și apără naționalitatea. — Cătă de- mență și în acole cercuri maghiare, de- spre cari ai presupune, că n'au bancro- tat încă total în fața șovinismului jidano- maghiar!

A apărut nrul 2 al foaii literare „Luceafărul” avînd următorul cuprins: Ceva despre dramă de S. S. Anno Do- mini 2202. Urmare și fine. O lume-aș- da. Poesie de Horea. Xenia de Gr. Acasă. I. Revederea, poesie de Octavian. Dela cei ce nu mai sînt. Scriori de-ale lui Aron Pumnul. Noi ni-a acasă, poe- sie de V. Vlad Delamarina. Vis ori reali- tate. Despărțirea de V. E. M. Cronică. Bibliografie. Posta redacției. Foia ti- nerime noastre universitare merită a fi cetită de fiecare Român. Drept aceea o și recomandăm spriginului călduros al publicului nostru.

Stipendii. Pentru anul școlastic 1902/3 se scrie concurs public cu ter- min până la 8 August at. n. 1902 la ur- mătoarele stipendii: a) stipendii teolo- gice; b) stipendii preparandiale, și anume: 2 stipendii a 210 cor. pentru Oradea-mare și alte stipendii de câte 100—120 cor.; c) stipendii gimnastice din fondul Rudol- fian, din fundațiunea Nicolae Braia și din fundațiunea Iova Popovici. Recu- renții la aceste stipendii pot fi numai tineri români greco-catolici, și au să-și substearnă recuzele lor la acest Ordi- nariat pe calea oficiului protopopesc dis- trictual, instruându-le cu documentele de lipsă.

Știri mărante. Ministrul de interne a dat un ordin aspru, în care interzice notariul lu- area de taxe pentru actele de lipsă la scoaterea pașapoartelor.

— În Szobráncz va fi alegerea de deputat în 22 Iulie n. Sînt doi candidați: G.-of Sándor, liberal și Csúha Istvan independist.

— Regina Belgiei e greu bolnavă. Se așteaptă catastrofa.

— Colonelul Grimm, condamnat pentru trdare la 12 ani muncă silnică, a fost deportat

la Siberia, înălțuit alături cu un criminal ordinar.

— Duminecă/seara, în opera din Varșovia, baletistul Kowalschi s'a sinucis pe scenă, tră- gîndu-și un glonț de revolver.

— În Christurul-săseșc s'a înființat no- tariat public nou. Conform ordinului minis- terului de justiție noul notariat își va începe funcționarea cu prima Noemvrie.

— Fabrica de mătăsării din Bergamo (Ita- lia) a ars. Pagubele se urcă la un milion de lire.

Vieța socială.

Petrecere în Veneția inf.

Tinerimea inteligentă din Veneția- inf. aranjează o petrecere de vară în Veneția-inf. Duminecă, în 20 Iulie n. a. c. la baia dela „Sărătura”. Plecare la 10 ore a. m. La cas de timp nefavorabil petrecerea se amînă.

Petrecere în Seliște.

Tinerimea română din Seliște aranjează Duminecă, în 20 Iulie n. a. c. la „Neted”, în favorul Reuniunii de înfrumusețare de acolo o petrecere de vară. Inceputul la 1 oră p. m. După pauză se vor juca „Călușerul” și „Bă- tuta”.

Concert în Lugoj.

„Reuniunea română de cînt și mu- sică din Lugoj aranjează Duminecă, în 7/20 Iulie 1902, un concert popular îm- preunat cu dans în pavilionul Hotelului „Concordia”. Inceputul la 9 ore seara.

Concursuri bis-școl.

Archidieceza gr.-or. Sibiu. Post inv. Agărbiciu, Bertan, Blăjel, Frăua, Șaroș, ppresb. Mediașului; Apoldul inf., Dobroca, Begineș, Rod, Reșiu, ppresb. Seliștei; Balomir, Armezeu-Văleni, Homorod-Susen, Agărbiciu, Banabie, Botez, Găbud, Hărăstas, Hidiș, Muie- reu, Sân-Mihail, Saporul-de-Câmpie, ppresb. Turzii.

Știri din piață.

Sibiu. Grâu, hl. 14. — 15.20, se- cară — — — — —, orz — — — — —, ovăș 5.—6.—, cucuruz 8.20—9.40 cor. 10 ouă 40 44 bani.

Piața banilor din Sibiu. Galbi- nul 11.18; 20 lei (hârtie) 18.98; 20 lei (ar- gint) 18.84; lira turcească 21.40; lira en- gleză 23.80; 20 marcs 23.32; napoleonul 19.—; rubla (hârtie) 252, rubla (arg.) 244 cor.

Bursa din Budapesta. Grăul, 50 ohigr. bănețene 8.— — 8.45; seacă 6.85—7.05; orz 5.35 — 5.95; ovăș 6.30—6.85; cucuruz 4.95—5.10.

Invitare de abonament

la

„TRIBUNA”.

Cu 1 Iulie 1902 v. încep
noue abonamente lunare, ouar-
tale, semestrale și anuale.

Domnii abonenți sînt rugați
a grăbi ou reînnoirea abonamen-
telor lor, pentru regulata expedi-
ție a foil.

Abonamentele se fac prin
mandate postale și anumit pentru
un timp, care începe ou prima și
se termină ou ultima luni, după
stilul vechiu.

Abonamentul anual costă . . . 28 cor. — bani
Abonamentul semestral . . . 14 cor. — bani
Abonamentul triunar . . . 7 cor. — bani
Abonamentul lunar costă . . . 2 cor. 40 bani.

Este în interesul dlor abo-
nenți, ou adresele să fie însemnate
oât se poate de corect și legibil.
Domnii abonenți vechi sînt ru-
gați a lipi pe mandatul postal
adresa tipărită dela fașile, în
oare li-s'a trimis „Tribuna” până
acum.

Administrațiunea.

Din public. *)
Din Doloave (lângă Panciova).— Răspuns. —
(Urmare).

Trecînd Argus la „isprăvile mele în
ce privește starea materială a bisericei,
el zice că cele 15.000 fl. primite dela
Sărbă fructificîndu-se 20 de ani, au
ajuns la 35.000 fl. Afirmațiunea acea-
sta trebuie încăta rectificată. Din cele 15.000 fl.
au primit organele parohiale îndată la început
2500 fl., cari s'au spesat pentru adoptarea
capei. Restul de 12500 fl. le-au primit
abia în Aprilie 1874, parte în obligațiuni pri-
vate, parte în un libel al cassei de păstrare
în Panciova, parte în bani gata. Dar' din
această sumă trebuie subtrăsa suma de 1500 fl.
care se perdîu la amintita casă de păstrare
căzută în concurs, adică chiss libelul primit
de organele parohiei noastre dela Sărbă, cari
încă perdură acolo circa 1800 fl. Astfel mai
rămase bisericei un capital în bani de 11000 fl.
Acesta este adevăratul capital, care dela anul
1874 fructificîndu-se până la anul 1889 s'a
urcat la suma de 30.000 fl. Așa capitalul
original n'a fost de 15.000, ci 11.000 fl. nici
timpul fructificării n'a fost de 20 ani, ci
16 ani, fiindcă în anul 1889 s'a abzis dato-
rașilor capitalele și s'a început încassarea lor
în rate pentru zidirea bisericei, ce avea să se
înceapă în anul 1890.

Argus adauge: „această cifră (i. e.
35.000 fl.) a început a gădîli creerii
preotului Bartolomeu. El se gîndește
una și bună: să zidim biserică. Și sa
și zidit biserică. în anul 1892 au rost
gata, mare, spațioasă, pompoasă, pie-
tată, ca o mănăstire de frumoasă. Dar'
vai și amar, căci capitalul frumos de
35.000 fl. l-au înghițit zidurile în scurt
timp și... n'a fost de ajuns”. Cetînd
acest pasagi ni-se pare că cetesc stilul paleo-
grafic al lui Moisi din cartea geneșei cap I.
v. 26 unde se zice: „Și a zis Dumnezeu:
să facem pe om... Și a făcut pe om...”. Aci
Argus mă prezentează în ochii publicului ca
pe un om, care singur cu eschiderea votului
comitetului și sinodului ce după lege este che-
mat a ingera în cauză, a făcut și isprăvit totul,
ce se refere la zidirea bisericei, ce nu este
nici adevărat, nici admisibil. Aci ear' trebuie
să întrebîntez o dilemă pentru de a constrînge
pe Argus să recunoască, că e lipsit cu totul
de logică. Așadar referitor la zidirea bisericei
Venerabilul Consistor ori a aprobat niște
decisuni neautentice, care nu erau votate de
sinodul parohial, ci fîngate de mine, ori a
aprobat decisiunile autentice ale sinodului pa-
rochial, „tertium non datur”. Dacă a aprobat
decisuni neautentice fîngate de mine, de
ce n'a protestat nimeni contra lor până astăzi?
Eară dacă a aprobat decisiunile autentice ale
sinodului, de ce bîrfește Argus că eu sînt
de vină, că s'a zidit biserică? Adevărul însă
este, că comitetul a propus, eară sinodul a
decis: a) locul merit pentru zidirea bisericei
în ziua 1 Noemvrie 1887; b) întreprinderea
pașilor necesari din partea comitetului pa-
rochial pentru procurarea planului și prelimina-
rului speșelor recerute pentru zidirea bisericei
precum și a unui proiect de contract în ziua
de 25 Iunie 1889; c) învîntarea planului,
preliminarului și proiectului de contract sub
șternute de comitet în ziua din 10 Dec. 1889,
cari decisiuni toate dimpreună cu protocoalele
sinodale originale și proiectul de zidire s'au
substernut Venerabilului Consistor spre supra-
aprobare, eară Venerabil Același le-a aprobat
precum dovedesc actele din arhivul parohiei.
Dar' pare că și Argus — deși cam obcur
— recunoaște că tot n'am lucrat singur fără
consimțămîntul parohiei, de oare-ce se fo-
losește de pluralul lui Moisi din biblie zicînd:
„să zidim biserică și s'a zidit biserică”.
Așadar am avut și parohia lîngă mine.
Argus va zice poate, că numai ideea de a
zidi biserica mai curînd și mai mare decât
ce trebuie, a pures dela mine și eu am
octroat-o comitetului și prin acesta sinodului
par. Bine, dar' atunci vine în contradicție
aprigă cu sine singur, de oare ce se naște
întrebarea, cum am putut face poporul acce-
sibil, pentru ideea mea, dacă eu am fost
atît de urgisit în ochii lui, cum susține el?

(Va urma).

Aron Bartolomeu,

paroh român gr.-or.

Bibliografie.

Mormîntul lui Bărnuț. Institutul
nostru a scos în editură cărți postale
ilustrate cu mormîntul lui Bărnuț la
Bocea-română. Cărțile postale îm-
podobite ou acest monument național sînt
foarte frumoase. Atragem atențiunea
amatorilor de cărți ilustrate asupra lor.
În ori-ce cas facem un lucru bun și
romănesc, dacă răspîdim astfel de
cărți, ou ilustrații naționale, în loc de a
trimite la cunoscuți ilustrate ou subiecte
străine, adese-ori fără gust.

Ilustrațele ou mormîntul lui Băr-
nuț costă bucată 6 bani (3 cr.). Vînză-
tătorilor se dă rabat cuvenit.

A apărut în editura Bibliotecii
populare a adm. domeniului Coroanei
(România) cărticica a XXII-a: „Îngră-
șarea câmpurilor”, sfaturi practice
pentru cășteanul plugar, date de Dr.
N. O. Popovici-Lupa, prof. la școala
centr. de agricultură dela Herăstrău.
Ou o gravură a castelului Peleş și mai
multe ilustrații.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta
redacțiunea nu e responsabilă.

Tablouri românești.

La administrația „Tribunei” se află
de vînzare următoarele tablouri, cari
fac podoaba ori-cărei case românești:
Portretul Metropolitului An-
drei baron de Șaguna . . . cor. —40
Portretul Metropolitului Sterca
Șuluțiu . . . —40
Portretul profesorului Grego-
riu Silași . . . —30
Prefectul Avram Iancu în frun-
tea oștirii . . . —40
Portretul Il. Sale dlui Dr. D.
Radu, episcopului Lugojului . . . —30
Catedrala din Blaj . . . —60

Douăsprezece cîntece de școală.
A apărut: Douăsprezece cîntece de
școală pentru 2 și 3 voci egale, de Ti-
moteiu Popovici, prof. de musică la semin.
„Andreian”. Caștel I. Preț 50 fl. Sibiu
1901. Editura librăriei archid.

Di T. Popovici a constatat lipsa de
colecții de cîntece pentru școalele noastre
primare și medii. Din acest motiv s'a
decis a publica o astfel de colecție de
cîntece pentru 2 și 3 voci și în broșuri
(caietă) cu preț mic, ca să se poată pro-
cura ușor.

Ou această ocazie dl Popovici face
apel mai ales la domnii învățători, cari
propun și cîntările în școală, să i trimi-
tă melodii (ou deosebire populare și
nepublicate în alte colecțiuni), din cari
eventual dispun și sînt potrivite pentru
școală, indicînd pe lîngă text și nu-
mele precis al trimițătorului, respective
originea melodiei.

Dictionar mitologic de Gavril
Pop, canonic în Blaj. Patru broșuri.
Prețul fascicoului ultim 20 bani. Întreg
opul nelegat costă numai 1 cor. 45 bani
ou portul-postal împreună. Opul acesta
umple un gol foarte simțit la noi. Se
estime pe 294 pagini 8%, și se află de
vînzare la autorul în Blaj. Recoman-
dă ou toată căldura această intere-
santă carte tuturor acelor, cari doresc
să-și desfășoare fantasia prin frumoasa
lume a mitologiei antice.

A apărut „Școlarul declamator”.
versuri serioase și alese pentru școlarii și
tinerii cari declamează la esamene, zile
onomastice, la concerte etc. — de Nicu
Stefănel. Arad, tipogr. „Trib. Pop.”
Preț 50 fl.

Probleme actuale în viața noa-
stră națională. Cu un adaos „Tineri-
mea”. Articoli politici de Săgeată. Re-
producere din „Tribuna”. Acesta este
titlul unei foarte interesante broșuri,
apărute de curînd în editura „Tipogra-
fie”, societate pe acțiuni în Sibiu. 218
pag. 8%. Preț 1 coroană. Interesul,
ou care publicul român a primit la ti-
mul seu articoli „Probleme actuale”, ne-a
îndemnat să-i reproducem în broșură,
ou să fie adunați într'un mînușchiu, spre
o mai ușoară revizuire. Acești articoli
se estind asupra o multime de chestiuni
de mare importanță pentru cauza noa-
stră națională. Sînt atinse în acești
articoli o serie de planuri, a căror
eseuare, respective punere în praxă,
baram pe jumătate, ar aduce neprevăzute
rezultate pentru ajungerea ou un puter-
nic nou național. În împrejurările
grele, în cari trăim noi astăzi, datori
sîntem ou toții să lucrăm pe toate căile
posibile la asigurarea existenței noastre
naționale, la crearea a nouă forțe, nouă
instituțiuni de întărire. Pentru cei do-
nici de muncă, ou iubire de neam, ne-
atinși de boala indiferenței atît de
păgubitor, broșura „Probleme actuale”
formează o neprețuită călăuză, o direc-
tivă în acțiunea de ori-ce natură pe
cîmpul larg al intereselor naționale, po-
litice, economice ori culturale deopotri-
vă.

Condițiile de primire în școa-
lele de cadete ces. și reg. se află
în broșură separată și se poate procura
numai dela „Tipografia”, societate pe
acțiuni în Sibiu, pe lîngă prețul de
30 bani. Recomanăm părinților, ou
și mai năins, îmbrățișarea pentru co-
pii lor a carierei militare. Fiind
aproape ultimul termen de petiționare
pentru primirea în școalele militare, 15
August n., se grăbească a-și procura
broșura, care dă toate deslășirile ne-
cesare, avînd și formularul de petiție.

Sociți în Sibiu.

La 18 Iulie n. 1902.

Hotel „Împăratul Romanilor”: Marianoski
și soția, col. Murș-Oșorheiu; Klein și fam. ing.
Brasov; Dr. Moritz, prof. Cheiechemet; Friedrich,
dir. Făgăraș; Nagy și soția, cons. Oluj; Szerem-
ley, st. Giurgu; Boicescu, Florin, Stanulescu,
Herescu, Rimnic; Grünfeld, com. Mediaș;
Hotel „Mettner”: Liesz, inv. Monora; Dru-
hora Boija, Popovici și fiul Săsiuș, Popescu Că-
neni, preoți; Tscheske, funcț. Gerlachsheim.
Hotel „Mihail”: Marton, funcț. Stoica și
fam. com. Rimnic

Pentru redacție și editură responsabil:
George Mohan.

Proprietar: Pentru „Tipografia”, socie-
tate pe acțiuni: Ioșif Marshall.

Tutoror

Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibielului.